

Epistole

diū nō sūt magna corpāl'r aut gracilia. alba vel nigra. Nec posset aliq's facere intelligere aliquē q̄lia eēt talia q̄ nūq's h̄mōi sensissz i se. ¶ Nō tñ dico qn cōcipi poterit deus qd sit i hūana natura. hz em̄ vi sic corp'. formatul qz ē vt ali' hō. Sz qd dixi d̄ deo / intelligo i sua diuina eētia. ¶ Et qn̄ aia deuota bñ vsi/rata eēt inhabitādo istā rupē aut mōtez forti meditatōe / r p forte cogitatōz sp̄ illuc reuer/teret / facili' se elenādo ac p̄mpti' ad habēdū fidē. spem r charitates. r alias pulcerrimas p̄tēplātōes absq's numero q's ibidez repiret. essetq's ei tanq's portus r litus seu p̄fugium p̄tra oēs tribulationes r impedimēta maris magni huius p̄sentis mundi.

Capitulum. xlv.

De tribus modis quibus gratia datur.

Sicut sup̄ memini / mille r mille mo/dis p̄tēplatio variari p̄t r h̄t. Jōq's p̄ tāto ad p̄ns nō p̄sisto / relinquēdo quēlibet suo sensui r ḡtie a deo collate / ne vi deat quoddā largissimū atq's copiosissimū r qdāmmō infinitū in tābreni r modica ima/ginatione velle p̄stringere. Sed p̄ finali ad/huc dico gratiā dei p̄ntē esse aie tribz modis specialiter. ¶ Unus ē p̄ iustificatiōē. sine h̄ q' sentiat. atq's animaz cui sic adest deo acce/prabile reddet. ¶ Alius modus ē p̄ sentimē/tū r p̄solatiōē aliquā. sicut in istis q̄ in sua p̄tēplatiōe recipiūt et p̄cipiunt diuersos p̄solatiōnū modos atq's gaudia sp̄ualia. Nā interdū eis dē videt q' liquefiant om̄ino in q̄dam dulcedine. intantū vt omne qd cernūt aut meditat' / plenū essetali dulcore iudicāt. Aliqñ vō recipiūt securitatē quandā admi/randā humilitate plenā. qua mediāte / ipsi si bimet displicēt / solā accipientes delectatōez r placentiā corū in deo. Quotiens em̄ sibi / metipsi quis placet / atq's in se de seipso gau/det / certus sit a vera hūilitate se esse alienuz. nec cōsolarōes suas quibus iocundat' a deo habere sciāt originē. Vera em̄ hūilitas semp̄ existēs sociata visitationibz bonis atq's diuinis / dat cognoscere ad imū et veraciter defectus suos. p̄ quos sibi homo displicet / reddētq's vlt' atq's abominabil' i aspectu suo. nihilominus placentiā maximā habēs. sed que i gratia. misericōdia. bonitateq's diuina cō/sistit. Aliqñ anima deuota sentiet cordis sui quandā dilatatiōē vel sui intellectus com/p̄hendēs in se plus q's etiā totus mūdus. in dicabitq's deū fore tam excellētis atq's infini

te maiestatis / q' quasi om̄e quod residuū ē / ei nihil oino esse videat / nisi in q's tū esse in ta/libus deus cognoscat. Quādoq's vō sentiet anima in se quandā sp̄ualem ebrietatē p̄mo nentē eam sobrie in laudes sp̄uales. suspiria qz sancta r deuota nō se valens ad intra con/tinere / quin oporteat de for' erumpere seu ad extra id ostendere qd sentiat. videtq's inter/dū eidē q' om̄ia plena sint gloria r laude ple/na. ¶ Tertius vō modus habēdi gratiaz p̄ sentie dei / est p̄ vnionē. quēadmodū beatus Paulus ap̄tus habuit. ceteriq's contempla/tiui excellētissimi Sed de mō isto loqui me indignū reputo. r os meū cōtineo. alioribz doctoribusq's illud relinquēs discutiendum

Finit.

Sequitur episto

la ab eodem edita.

Tulerūt eximie charitatis ve/ stre littere / nō parū leuamen / ifortunio meo (sicut spero) felici. Est em̄ flagellū patris mi/sericordiaz quod vsq's mō ve/re supra spem r omne meritū meū tempauit. Fecit em̄ cū temptatiōe puentū vt possem sustinere. Gratiā igi' vestre benignissime pietati / que p̄ passionē p̄stitit taliter flagella/to / q' plena p̄solatiōe documēta sup̄ addidit. q' demū preconis. q̄lia necy sup̄o mibi / nec eis me dignū cēseo p̄granauit. Sic plane sic decebat sapiāz p̄fessos / vt vnuz e' p̄sortio suo q's q's abortiuū / qz tñ i tribulatōe positū solarent. ¶ Uex r si absq's vlla fictōe cū labo/riz plimis r expēsis / olim iā conat' sū debi/les humeros meos / r fragilitat' sue p̄socios subducere oneri tāto cācellarie parisiē. r in aliū gradū trāfferre. nihilomin' inegressibi/li quodā laborinto circūactus / r qsi posuerū pedes meos in rete / r i maculis ei' ambulē / p̄fusus sū ab expectatōe / sentioq's illud Te/rentianū. q' nō licet homines sepe eē vt vult. Vādar' sū q̄ppe ab illo / cui post deus me r oēs operas meas debeo. dñm meū domini Burguū. loquor. cui' vrinā aliud circa me pro me modesti'. humilius. salubriusq's con/siliū exiitisset. ignoscat deus idipm̄ consule/tibus. ¶ Jbā obediēs / sed impediuit iter me um / q' olim asine Balaam obstitit / r interim ab executōe officij cācellarie me spontaneuz illud etiā p̄fusus deserere paratū. tñ illud pro obediētia creq' volentē suspendit. In quare facio qd mandatis / neq's aliud p̄nūc subesse

video et substituo eum pro exercendis omnibus quod
sensu agere cum solennitate factum mitto. Bene va
lere mei memores in orationibus vestris. Scri
ptum Brugis. xxvij. Aprilis.

Sequitur alia epi

stola eiusdem.

Jocundus est socius et fratres in christo
dilectissimi. Jocundus valde
quod vobis nequeo vos alloqui. Sunt
enim amicorum grata undecumque col
loquia. Quod si iuxta Terentianum senem / primus
amicorum gradus est vicinitas / multa prius est
mibi debet amicitia ad collegium illud vene
rabile quod incolitis. cui non tam vicinus quam in
vunte adolefcentia familiaris semper intransus
fui. et traxi mores ex convivio. Solabor igitur
mutua vobiscum conversatione coactam
quiere mea / qua me divinum flagellum alliga
vit in lecto valitudinis. ubi superius immobi
les iacere cogerit. vtiliter spero et magna
dei misericordia non solum tolerabiliter / sed pene
operabiliter. Cur ita / quoniam neque lectione /
neque oratione / neque salubri cogitatione pro
tractionem exulavit a me quies talis. quam etiam
familiariores si non obstitero / constituit.
Duo pacto sic / Dolor enim namque corporis et ani
mi anxietate / divina gratia usque modo vel ab
stulit / vel fere supra spem et vere supra omne
meritum meum tempavit. Gratias ei qui nunc
adiudicavit me contumace usque nunc servum
suum. non in ira et furore corripere / sed in virga
filiati. Et dominus sic vivit et in talibus vita spi
ritus mei / corripies me et vivificabis me. ec
ce in pace amaritudo mea amarissima. Sed
ad vos redeo / quibus et cogitationibus meis
familiariter aperire studui. et si non ob aliud.
ut vel voluptatem aliquam ex tali communicatione
scribendo concipiam.

Sequitur alia epi

stola eiusdem.

Rum nup de voti Bernardi ome
lias super Cantica relegere (pater et
frater dilectissime) pueni in eum
locum qui docet media pueniendi
ad generationem verbi. hoc est ad contempla
tionis arces. Hauritus sum non mediocriter /
quod ita plene ad eum de hac materia olim Bru
gis in lecto valitudinis mee conscripseram. si
cur habes tractatuli copiam. Fesciebas utique
alium taliter et tali ordine tradidisse ipsam con
templationis adipiscende arcem. Duo sunt / ut

mibi securius eadem scripta mea placeant.
Sunt autem verba beati Bernardi. talia / ome
lia ceteris. Visio hec non industrie est sed gra
tie. revelationis non investigationis. Si quod
tamen potest ad hoc industria operari / illud pro
mum observare quod dicitur. Lavami mundi esto
te. Secundo ut scribatis sapientiam tempore oculi.
qui enim minorat actu percipiet eam. Tercio ut
violenti sitis. et gaudium regni quod vobis divi
tiis surripit / propriatis. Ut habeatis cor pur
gatum. preparatum. improbum. In primo effice
ris anxius. in secundo devotus. in tercio ve
hemens. hoc est idoneus. obuius. vrgens.
Hec ille. Uides pater et frater / quemadmo
dum tria hec pueniat tribus illis gradibus
scale mystice contemplationis / quos nomina
ui amarum contritionem / oculum vel solitudinem et
forte pseuerantiam. Gratias illi a quo omnis
veritas. et cui veritas omnis resonat. Quod si
quis nunc aut alius inculpauerit me temerita
tis / quod materiam hanc prius altissimam et abdi
tissimam / usurpauerim tractasse velut ipsam
agnouerim / habeat responsum illud quod no
uissime recolo apud vos dixisse Scio itaque
et multis scriptis / et quorundam verbis / ali
quam esse cognitionem et mentis elevationem / quam
habere possumus ultra munus et vilitate
cognitionis normam. Hoc modo etiam non ali
ter / scire potui nobis aliquid deesse pfectio
nis homini / quam sancti patres habuerunt et do
cuerunt. Sic enim potest ipse cecus colores etiam
cognoscere vago tali conceptu / et se cecus iu
dicare. Querebam dudum a quodam ceco viro in
telligere / quomodo se sciret cecum esse. Scio respondit.
quod aliquam pfectiois integritate quam in alijs esse
audio / mihi deesse sentio. Denique pater et
frater / nihil ex tribus predictis gradibus tan
tum deesse formido / sicut occupationem necessa
riam in religioso exercitio tuo. quod utique nullo
modo. nulla pfectus alterius occasione deferre
dum esse non ambigo. Sic vocatus es. noli vi
olenter obniti. quod non hoc tibi cederet feliciter.
Sed irriderent hostes sabbata tua. hoc est
vacationem tuam. Fescis preterea quid tibi est vti
lius et deo placetius. Reuelabit cum voluerit.
et dum beneplacitum erit animi se. quod abscondit
a sapientibus huius seculi et reuelat paru
lis. Soli paruuli hoc attingunt. non quia me
ritum / sed quod ante placitum est. Precipua insup
ratio homini munus desiderandi est / ut simus
parui in oculis nostris. habita contemplatio
ne tanta et tam immense maiestatis / vocabit te
fortassis deus occasione oculi data / p egritu

Prima pars

dinē aut alio. Sic interim opus tuū age/ et vaca nō quantū placet. sed quātū licet ad videndū ⁊ gustandū qm̄ suavis est dñs. In q̄ bñ vale. Dei memor in orationib⁹ tuis Et fratrem germanū pupillum ꝓmendatum habe. Scriptum Parisius. xij. Aprilis.

Finis.

2 Incipit secretus col

loquū hominis ꝓtemplatiui ad aiām suā. et anime ad hoīem/ sup paup̄tate ⁊ medicitate sp̄iali/ docēs recurrere ad deū et sanctos ꝓ deuorā orationē/ ꝓ impetrāda elemosyna gratie ⁊ virtutū. In sup ⁊ ꝓ adipiscēda scientia affectionum/ que ꝓꝓrie sapientia dicit/ q̄ si sapida scientia. ¶ Et continet duas ꝓtes. Prima tractat questiones ⁊ respōsiones diuersas hominis ad animā ⁊ e contra. ¶ Secunda ꝓtinet oratōes ⁊ meditationes diuersas quas format anima sub forma paup̄is medicantis ⁊ querentis panē. ¶ Homo.

Dea paup̄/ mea infirma/ mea paralitica/ mea miserabil' anima. que nihil in te aut ex te boni habes. s; nec tuo labore va-

les compare. Audi queso meum consiliū. Disce mendicādi officiū. fiat tibi questus medicantis ordinarius vite sustentande ꝓuentus. cur fame. siti. algore/ interires? viciosa ꝓfecto multū foret hec verrecundia vel segnicies. ¶ Anima O homo hospes quidē meus/ qui mecū de patria tue ꝓme ꝓditionis eieci? es ⁊ detrusi sumus in hunc tēꝓ ac dolorosū carcerē ꝓsentis exiliū. fateor heu me pauperē. egrotā. captiuā. lesā faucia. nudā. om̄ib⁹ egentē. Vere infelix illa hora/ qua parens primus cōmisit in deum summū regē grande illud nefas/ crimēq; leꝓe maiestat/ quo iustissime nobis illa nostra ꝓclara hereditas adempta ē. ac de loco voluntatis. gaudij ⁊ ois excellētie deportati fuimus i hunc locū lacrimaz. tribulatiōis angustie ⁊ desolatōis. de diuini i paup̄tate. d' ingenuitate i vilitate. de vita i mortalitate. de loco securitatis i locū plenū discriminis. Et vt sub vno claudant oīa/ de vniuersitate bonoz in ꝓfundū om̄is miserie sum ꝓiecti Quare ꝓꝓius ignoro quid factura sum. laborare nec scio nec valeo. Versare quidem labor meus ad deum/ cognoscendū/ amandū/ laudandū/ honorandū. Sed heu nimis longe factus est a me. nimis me a se ꝓiecit. Conspicio me i tenebris positū. circū

datam ignorantia. incertitudine. errore. quibus inutilis facta sum ad illum intēdendū seu ꝓtemplandū. Ita igit meo frustrato labore/ ammodo qd agere/ quid laborare/ qd lucrifacere? Dicitis mihi medicandū esse et ꝓ vita questuandū. Volo quidē. sed quo ibo captiuaz conclusa intra hospitale tui corporis/ in magno carcere hui⁹ mundi mortalis. quo pacto ꝓ ꝓerēdo auxilio valere hinc ef fugere? Quis insup me clamantem audiret? Quis ad me respiceret? q̄s succurreret? Circumspice vndiq;. Lū deficiamus om̄es et paupes facti sumus nimis. nemo nostrū est qui sibi ꝓꝓi vel in modico valeat oꝓe ferre. vñ igit alteri subueniet? Quid dabit nihil dandū habens Ita ꝓfecto/ nō aliā mihi sortē video ꝓꝓicia/ nisi ꝓtra hec mala remedium desperationis querere. ⁊ desperādo vitā hanc finire miserā. ¶ Homo Quid dicitis? B anima desperandū esse? Absit. Vime certe desperabis. Deū potius audias cōsiliū. Tibi em̄ demonstrabo locū charitate ⁊ misericōdia plenū. in quo om̄es paupes querētes inueniunt refugiū. Ibi em̄ copiosi sunt illi ꝓꝓ ac liberales dei elemosynarij in ecclia videlicet celesti. sancti ⁊ sancte. in quibus est illa thesauraria gratie regina misericōdie. mater pauperū orphanoz. vbi adest ⁊ redemptor humani generis saluator noster ihs xps mediator ⁊ aduocatus apud patrē ꝓ peccatoribus. Queris qualiter illuc tēdas? At ego respōdeo. Illuc te sanctū ferat desiderij. vbi em̄ tuū sc̄m̄ erit desiderij/ ⁊ ibi te ꝓꝓ esse iudicabis. Deus (in dñr ꝓ ꝓhera) desiderij pauperū exaudiet. Quid aut magis in tuo est arbitrio q̄ tuum desiderij. quo potes ꝓtinuo ad deū ꝓficisci. cum deo loq̄ ⁊ cū sanctis. ab eisq; subsidiū implorare. ¶ Anima Si ita est o homo vt aſseris/ desiderabo vt itaq; satis Vex plurima frequēter desidero/ q̄ minime accipio. Et si desiderādo loquor/ nō est q̄ mihi r̄ndeat. ⁊ raro vel nunq; me ex ꝓior adiutā ¶ Homo. Firmiter tene o anima/ q̄ sc̄m̄ desiderij semp̄ auditū. ꝓ te exaudiat. nisi forte ꝓpter alterā triū causaz. Vel q̄ nō ē de ꝓuenientibus ad salutē/ sicut Paulus desiderabat liberari a stimulo carnis. Vel q̄ ꝓualet in te aliud quoddā ꝓuersum desiderij um vanitatis mūdane/ tue salutis ꝓtrarium. quod reclamās impedit sc̄m̄ tuū desiderij suum sortiri effectum. Vel q̄ hoc tuū sc̄m̄ desiderij cito nimis euaneſcit. Rationabile quidē valde est/ si te inuari voles/ vt hoc tuo